

Sygn. akt III AUa 754/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Krzysztof Szewczak (spr.)
Sędziowie:	Sędzia Jacek Chaciński sędzia Jerzy A. Sieklucki

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 10 lutego 2021 r. w L.

sprawy M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji M. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 9 czerwca 2020 r. sygn. akt VIII U 4102/19

oddala apelację

Jacek Chaciński Krzysztof Szewczak Jerzy A. Sieklucki

III AUa 754/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 października 2019 r., znak: (...), wydaną w związku z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 31 lipca 2019 r., sygn. akt III AUa 669/18, uchylającym wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 14 maja 2018 r. i poprzedzającą go decyzję pozwanego organu rentowego z dnia 31 marca 2017 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. rozpoznał wniosek M. S. z dnia 17 marca 2017 r. i odmówił ubezpieczonej ponownego obliczenia emerytury w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 53 ze zm.).

W uzasadnieniu tej decyzji ZUS powołał się na przepisy art. 29, art. 53 ust. 3 i 4, art. 24 i art. 25, art. 110 i art. 111 ustawy emerytalnej, podnosząc że wnioskodawczyni została przyznana emerytura na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej decyzją z dnia 20 lipca 2010 r., a jej wysokość została obliczona zgodnie z art. 25 i 26, które nie

przewidują części socjalnej. Wskazał także, iż zgodnie z art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru przyznawanej emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, część socjalną emerytury oblicza się od aktualnej kwoty bazowej, natomiast część emerytury należną za okresy składkowe i nieskładkowe oblicza się od zwaloryzowanej podstawy wymiaru, ustalonej z zastosowaniem kwoty bazowej ostatnio przyjętej do obliczenia poprzednio przyznanego świadczenia. W przypadku wnioskodawczyni przepis ten nie ma zastosowania. Przepisy art. 53 i 110 ustawy emerytalnej dotyczą niezależnych kwestii i nie pozostają one względem siebie w żadnej relacji. O ile bowiem art. 110 dotyczy przeliczenia świadczenia już ustalonego, o tyle art. 53 odnosi się do ustalenia wysokości po raz pierwszy wraz z ustaleniem prawa do emerytury, które może być przyznane w okolicznościach wcześniejszego ustalenia prawa do innego świadczenia.

W odwołaniu od w/w decyzji M. S. domagała się ponownego ustalenia wysokości emerytury z zastosowaniem nowej kwoty bazowej przy uwzględnieniu, że przez ponad 30 miesięcy po przyznaniu prawa do wcześniejszej emerytury, podlegała ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu, a więc spełniła warunek, o którym mowa art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej, nawiązując jednocześnie do swego wniosku z dnia 15 marca 2017 r.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wnosił o oddalenie odwołania i wywodził jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 9 czerwca 2020 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd I instancji ustalił, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 24 lipca 2007 r. przyznał M. S., urodzonej w dniu (...), prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 1 lipca 2007 r. na podstawie art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela w związku z art. 47 ustawy emerytalnej, przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych za okres od dnia 1 stycznia 1989 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., ze wskaźnikiem podstawy wymiaru 147,95%. Wysokość podstawy wymiaru ustalona została w oparciu o kwotę bazową 2 059,92 zł i wyniosła 3047,65 zł. Wysokość świadczenia została obliczona według zasad określonych w art. 53 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z uwzględnieniem 36 lat i 1 miesiąca okresów składkowych oraz 7 miesięcy okresów nieskładkowych, a nadto z przyjęciem tzw. części socjalnej stanowiącej 24% kwoty bazowej, wynoszącej 494,38 zł. Po rozwiązaniu przez wnioskodawczynię stosunku pracy z dniem 31 sierpnia 2007 r., organ rentowy decyzją z dnia 14 września 2007 r. przeliczył emeryturę M. S. od dnia 1 września 2007 r., doliczając kolejne okresy składkowe, łącznie 36 lat i 3 miesiące. Po uzyskaniu emerytury w obniżonym wieku wnioskodawczyni pobierała świadczenie emerytalne i pracowała nadal od dnia 1 września 2007 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r. w niepełnym wymiarze czasu pracy w Zespole Szkół nr (...) im. M. D. w P., następnie była zatrudniona w niepełnym wymiarze czasu pracy: od 1 września 2012 r. do 25 czerwca 2013 r. w Gimnazjum im. S. W. w B., w okresie od 3 marca 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. w Zespole Szkół nr (...) w P., od 5 listopada 2012 r. do 31 stycznia 2013 r. w (...) LO w P., od 1 września 2013 r. do 31 sierpnia 2014 r. w Zespole Szkół nr (...) w P., od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. w Zespole Szkół nr (...) w P. i w Starostwie Powiatowym w R., od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2016 r. w (...) LO w R., Zespole Szkół (...) w R. i w Zespole Szkół nr (...) w P., od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2017 r. w Zespole Szkół (...) w R., w Zespole Szkół nr (...) w P.. Osiągane za pracę wynagrodzenia (podstawa wymiaru składek), dokumentowane zaświadczeniami (...), pozwalają na wyliczenie rocznych wskaźników wysokości podstawy wymiaru z kolejnych lat, poczynając od 1968 r. do 2009, 2015, 2016 r., jak w zestawieniu ZUS z dnia 19 lipca 2010 r. (k. 59-63 akt ZUS tom II oraz k. 196-199 akt ZUS tom II):

Rok	Podstawa wymiaru składek	Wskaźnik roczny
1968	2700	10,68

1969	7200	27,60
1972	27827	92,42
1977	30600	55,48
1978	42990	73,31
1979	21720	33,98
1980	84310	116,32
1981	74856	81,13
1982	107037	76,69
1983	153473	88,36
1984	170680	84,47
1985	237186	98,80
1986	308432	106,67
1987	394201	112,56
1988	620617	97,42
1989	3755219	151,35
1990	23458803	189,86
1992	46827025	132,96
1993	62505500	130,38
1994	78520400	122,81
1995	101074,61	119,49

1996	14788,87	141,17
1997	20712,36	162,54
1998	24045,64	161,66
1999	23081,52	112,70
2000	29445,57	127,55
2001	27929,12	112,88
2002	32639,73	127,51
2003	35775,35	135,42
2004	35080,30	127,68
2005	34206,13	119,75
2006	33351,37	112,19
2007	29975,40	92,83
2008	23237,09	65,78
2009	23565,26	63,29
2015	18592,18	39,73
2016	39949,52	82,26

WWPW z 10 lat (1999-2008) wynosi 115,66% (suma 1156,62% : 10 = 115,66%), zaś z 20 najkorzystniejszych lat (1980,1987,1989-2005,2007) wynosi 134,21% (suma 2684,26% : 20 = 134,21 %). Tak wyliczone wskaźniki są niższe od ustalonego decyzją z dnia 24 lipca 2007 r. na 147,95%.

W dniu 9 czerwca 2010 r. wnioskodawczyni wystąpiła z wnioskiem o emeryturę powszechną, po ukończeniu 60 roku życia. Decyzją z dnia 20 lipca 2010 r. ZUS przyznał M. S. prawo do emerytury od dnia (...), tj. od osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Wysokość tego świadczenia została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej na kwotę 2 322,29 zł (kwota składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji – 1

011 131,20 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego – 473 635,43 zł, średnie dalsze trwanie życia – 247,50). Emerytura wcześniejsza była nadal wypłacana jako świadczenie korzystniejsze, wynoszące 2 379,10 zł.

Na wniosek ubezpieczonej z dnia 3 stycznia 2012 r. organ rentowy wydał w dniu 24 stycznia 2012 r. decyzję o przeliczeniu emerytury. Decyzją z dnia 24 stycznia 2012 r., znak: (...), do ustalenia podstawy wymiaru emerytury ZUS przyjął dotychczasową podstawę wymiaru świadczenia, a do ustalenia wysokości emerytury uwzględnił 40 lat, 8 miesięcy i 15 dni okresów składkowych oraz 6 miesięcy i 25 dni okresów nieskładkowych. Wysokość emerytury po waloryzacji wyniosła 2 523,62 zł. Wysokość emerytury obliczona z uwzględnieniem zaewidencjonowanych składek, decyzją z dnia 24 stycznia 2012 r., znak:(...), została ustalona na kwotę 2434,09 zł i została zawieszona jako świadczenie mniej korzystne. Płatna pozostała emerytura o symbolu (...), której wysokość została obliczona według reguł w art. 53 ustawy emerytalnej. Kolejnymi decyzjami wysokość obu świadczeń emerytalnych była przeliczona o przebyte następnie okresy składkowe – co do emerytury ustalonej jako świadczenie nauczycielskie i o kwotę zgromadzonych składek przy obliczaniu wysokości emerytury powszechnej.

W dniu 17 marca 2017 r. M. S. złożyła wniosek o przeliczenie świadczenia w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego i kontynuowaniem ubezpieczenia, domagając się przeliczenia świadczenia w trybie art. 110 ustawy emerytalnej od nowej kwoty bazowej w jego części socjalnej, z uwzględnieniem okresów przepracowanych po przejściu na emeryturę wcześniejszą.

Po rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał w dniu 31 marca 2017 r. decyzję zaskarżoną w sprawie, sygn. akt VIII U 1153/17. Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 14 maja 2018 r. oddalił odwołanie od tej ostatniej decyzji, zaś Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 31 lipca 2019 r., sygn. akt III AUa 669/18, uchylił zaskarżony wyrok oraz poprzedzająca go decyzję organu rentowego i przekazał sprawę temu organowi do ponownego rozpoznania. Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 31 lipca 2018 r. zobowiązał ZUS do wydania decyzji, w której zostanie rozpoznany wniosek zgłoszony przez M. S. w dniu 17 marca 2017 r. w zakresie przeliczenia świadczenia w trybie art. 110 ustawy emerytalnej. Jednocześnie Sąd Apelacyjny podniósł, iż jest oczywiste, że emerytura przyznana według zasad określonych w art. 24 ustawy emerytalnej nie podlega przeliczeniu w sposób zaproponowany przez skarżącą, ponieważ jej wysokość nie zależy od kwoty bazowej.

W wyniku rozpoznania wniosku z dnia 17 marca 2017 r., organ rentowy decyzją z dnia 14 października 2019 r. odmówił ponownego obliczenia wysokości emerytury.

Sąd Okręgowy dokonał powyższych ustaleń na podstawie dowodów z dokumentów, które nie były przez strony kwestionowane.

Sąd I instancji podniósł, że istota sporu w sprawie niniejszej sprowadza się do możliwości zastosowania w stosunku do wnioskodawczyni przepisów art. 53 ust. 4 oraz art. 110 ustawy emerytalnej.

Dalej Sąd Okręgowy podniósł, że wnioskodawczyni jest uprawniona do dwóch świadczeń emerytalnych, prawo do których, jak i wysokość, ustalone zostały w oparciu o inne reguły ustawowe. Prawo do emerytury w obniżonym wieku M. S. nabyła na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela, zaś wysokość tego świadczenia została ustalona zgodnie z art. 53 w zw. z art. 47 ustawy emerytalnej, natomiast podstawa wymiaru – zgodnie z art. 15 ustawy emerytalnej. Art. 53 ustawy emerytalnej, ustalający formułę wymiaru emerytury w tzw. systemie zdefiniowanego świadczenia, został zamieszczony w rozdziale 4 ustawy emerytalnej zatytułowanym: "Ustalanie wysokości emerytur, o których mowa w art. 27-50e", co słusznie wskazała wnioskodawczyni. Nie dostrzegając jednak ubezpieczona, że art. 53 ustawy emerytalnej ma zastosowanie do ubezpieczonych urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. oraz tylko do tych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy do dnia 31 grudnia 2008 r. spełnili warunki nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, do wcześniejszej emerytury, do emerytury kolejowej i do emerytury nauczycielskiej, i tylko w zakresie tych świadczeń (por. Karina Jankowska, Inetta Jędrasik-Jankowska: Komentarz do art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Analizowany przepis art. 53 ustawy emerytalnej został istotnie zmieniony poprzez dodanie przez art. 1 pkt 18 lit. „b” ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz.U. 2004 r., Nr 12, poz.1264) zmieniającej ustawę emerytalną z dniem 1 lipca 2004 r., nowych ustępów 3 i 4. Pozwala on na ustalenie

wysokości nowego świadczenia emerytalnego, tzn. nabytego kolejno po wcześniejszej emeryturze, przy przyjęciu kwoty bazowej z daty złożenia nowego wniosku emerytalnego, o ile spełnione są kryteria podmiotowe w zakresie daty urodzenia (data graniczna to dzień 31 grudnia 1948 r.). A zatem, gdyby wnioskodawczyni urodziła się przed dniem 1 stycznia 1949 r., emerytura powszechna byłaby przez nią nabyta na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej i wysokość tej emerytury byłaby wówczas obliczona w trybie art. 53 ustawy, z uwagi na okres podlegania przez wnioskodawczynię przez ponad 30 miesięcy po uzyskaniu emerytury w obniżonym wieku – nauczycielskiej, przy przyjęciu nowej kwoty bazowej co do części tzw. socjalnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 listopada 2015 r., III AUa 1031/15). Wobec tego że wnioskodawczyni urodziła się w (...) r. (po dniu 31 grudnia 1948 r.), jest ona uprawniona do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela i pomimo nabycia emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego wynoszącego w jej przypadku 60 lat, oraz po przepracowaniu 30 miesięcy po nabyciu uprawnień do wcześniejszej emerytury, nie przysługuje jej prawo do obliczenia emerytury na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej. Przepis art. 53 tej ustawy nie dotyczy bowiem ustalenia wysokości wszystkich emerytur, a jedynie emerytur określonych w art. 27-50 e ustawy emerytalnej. Wnioskodawczyni urodziła się po dniu 1 stycznia 1949 r., więc przepisy rozdziałów 2-3 a, działu II ostatnio powołanej ustawy (art. 27-50 e) nie dotyczą jej, tym samym ustalenie wysokości emerytury według zasad określonych w art. 53 ustawy także jej nie dotyczy.

Zasady nabywania prawa do emerytury i obliczania jej wysokości dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., uregulowane zostały w rozdziale 1 działu II ustawy emerytalnej (art. 24-26). Przepisy te określają sposób ustalania podstawy wymiaru emerytury według nowego systemu. Uwzględnieniu podlega tu kwota składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego. Do jej obliczenia nie stosuje się zatem, przeciętnej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe obliczonej na podstawie art. 15 ustawy emerytalnej i tzw. „części socjalnej”, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1 tej ustawy. Sąd Okręgowy uznał, iż żądanie M. S., domagającej się ponownego przeliczenia emerytury z uwzględnieniem obowiązującej w 2010 r. kwoty bazowej co do części socjalnej świadczenia nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa.

W zakresie kolejnego roszczenia wnioskodawczyni o przeliczenie wysokości świadczenia Sąd I instancji podniósł, że kwotę emerytury w systemie zdefiniowanej składki (ustaloną zgodnie z przepisami art. 24-26 ustawy emerytalnej) ustala się tylko raz w dniu nabycia prawa do tego świadczenia. Tak ustalona emerytura może być już tylko zwiększona w przypadku dalszego opłacania składek w trybie określonym w art. 108 ustawy emerytalnej. W stosunku do ubezpieczonej, zgodnie z jej wnioskami, emerytura powszechna była w tym trybie wielokrotnie przeliczana.

Wnioskodawczyni domagała się przeliczenia świadczenia w trybie art. 110 ustawy emerytalnej. Przepis ten stosuje się do już ustalonego prawa do emerytury i pozwala na przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia, ustalonej w sposób określony art. 15 ustawy emerytalnej, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego. Powołany wyżej przepis art. 110 ust. 1 ustawy emerytalnej odnosi się do przeliczenia świadczenia ustalonego na „starych zasadach”, w systemie świadczenia zdefiniowanego, czyli w przypadku wnioskodawczyni do jej emerytury nabytej w 2007 r. Ubezpieczona ma ustaloną podstawę wymiaru przy przyjęciu WWPW w wysokości 147,95% z 10 kolejnych lat 1989-1998. Natomiast WWPW wyliczony w innym wariantcie – innych kolejnych 10 lat lub 20 dowolnie wybranych najkorzystniejszych – jest niższy w każdym przypadku, także przy uwzględnieniu wskaźników rocznych wynoszących za: 2008 - 65,78%, 2009 - 63,29%, 2015 - 39,73%, 2016 - 82,26%.

W stosunku do wnioskodawczyni nie znajduje zastosowania przepis art. 110 ust. 2 ustawy emerytalnej bowiem pobierała ona emeryturę w obniżonym wieku, a także nie legitymuje się okresem co najmniej 10 lat podlegania ubezpieczeniom społecznym, przypadającym w całości po ustaleniu w dniu 24 lipca 2007 r. prawa do emerytury, do dnia złożenia wniosku w dniu 17 marca 2017 r., pozwalającym ustalić wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyższy niż 130 %. W związku z tym żądanie wnioskodawczyni o przeliczenie świadczenia w trybie art. 110 ustawy emerytalnej nie mogło być uwzględnione.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od tego wyroku wniosła ubezpieczona M. S.. Zaskarżając wyrok Sądu I instancji w całości, apelantka zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego błędne zastosowanie.

W konsekwencji tego zarzutu ubezpieczona M. S. wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości lub w części poprzez przeliczenie na podstawie art. 53 ust. 4 ostatnio powołanej ustawy części socjalnej emerytury nabytej w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego z zastosowaniem nowej kwoty bazowej z 2010 r. wynoszącej 2 716,71 zł, z uwzględnieniem okresów ponad 30 miesięcy przepracowanych po przejściu na wcześniejszą emeryturę. Apelantka wносиła ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zostały w niej przedstawione zarzuty skutkujące zmianą lub uchyleniem zaskarżonego wyroku.

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 października 1998 r., II CKN 923/97 – OSNC 1999, z. 3, poz. 60; z dnia 12 stycznia 1999 r., I PKN 21/98 – OSNAP 2000, nr 4, poz. 143; z dnia 20 stycznia 2000 r., I CKN 356/98 – LEX nr 50863; z dnia 7 kwietnia 2004 r., IV CK 227/03 – LEX nr 585855; z dnia 20 maja 2004 r., II CK 353/03 – LEX nr 585756; z dnia 17 lipca 2009 r., IV CSK 110/09 – LEX nr 518138; z dnia 27 kwietnia 2010 r., II PK 312/09 – LEX nr 602700).

Przedstawiony w apelacji zarzut obraży art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 53 ze zm.), zwanej dalej „ustawą emerytalną”, nie jest trafny. Sąd I instancji, wbrew odmiennemu zapatrywaniu wyrażonemu w apelacji, dokonał prawidłowej wykładni tego przepisu, a w szczególności art. 53 ust. 4 ostatnio powołanej ustawy, jak również pozostałych przepisów wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

W świetle przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych osoby urodzone – jak wnioskodawczyni – po dniu 31 grudnia 1948 r., nabywają prawo do emerytury zasadniczo na podstawie art. 24 ust. 1 zamieszczonego w rozdziale 1 działu II tej ustawy. Jedyńm kryterium nabycia prawa do emerytury z tego przepisu pozostaje osiągnięcie wymaganego wieku emerytalnego. Odstąpiono natomiast od stosowania przesłanki posiadania odpowiednio długiego okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego). Samo świadczenie obliczane jest zaś według zasad wynikających z art. 26 ostatnio powołanej ustawy, a więc przez podzielenie kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne (z uwzględnieniem waloryzacji składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury) i zwaloryzowanego kapitału początkowego przez okres średniego trwania życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę (wyrażonego w miesiącach).

W przypadku ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., ustawodawca przewidział możliwość nabycia uprawnień emerytalnych na zasadach dotychczasowych, jednakże wyłącznie na podstawie szczególnych uregulowań mających charakter przejściowy i wyjątkowy, zamieszczonych w rozdziale 3 działu II ustawy emerytalnej. Jedną z grup uprawnionych są wymienieni w art. 47 tej ustawy nauczyciele urodzeni w ostatnio wskazanym przedziale wiekowym, których zasady przechodzenia na emeryturę określają odrębne przepisy, a mianowicie art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U. 2019 r., poz. 2215 ze zm.). Podobnie jak w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 46 ustawy emerytalnej, tak również w odniesieniu do nauczycieli będących adresatami regulacji zawartej w art. 47 tej ustawy, przesłanki nabycia prawa do wcześniejszej

emerytury (poza warunkiem rozwiązania stosunku pracy) powinny zostać spełnione do dnia 31 grudnia 2008 r. Osoby chcące uzyskać prawo do świadczenia na tzw. starych zasadach, mogły złożyć wniosek o prawo do świadczenia także po 31 grudnia 2008 r., jednak nie później niż przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego wynoszącego 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, określonego w art. 27 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej.

Ubezpieczona M. S. nabyła od dnia 1 lipca 2007 r. prawo do emerytury na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela w związku z art. 47 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przyznane jej decyzją organu rentowego z dnia 24 lipca 2007 r. Świadczenie to obliczono zgodnie z zasadami określonymi w art. 53 ustawy emerytalnej.

Emerytury, o których mowa w art. 27-50e ustawy emerytalnej, w tym wcześniejsza emerytura nauczycielska, o której mowa w art. 47 tej ustawy, obliczane są według zasad wynikających z przepisów art. 51-56 zamieszczonych w rozdziale 4 działu II ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Określony w art. 26 ustawy emerytalnej sposób obliczenia emerytury, do której prawo powstało na podstawie art. 24 ust. 1 tej ustawy w związku z osiągnięciem przez M. S. wskazanego w tym przepisie powszechnego wieku emerytalnego, zastosowano w decyzji z dnia 20 lipca 2010 r. o przyznaniu emerytury w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego. Ubezpieczona domaga się jednak obliczenia na nowo emerytury zgodnie z zasadami określonymi w art. 53 ustawy emerytalnej, uznając że uprawnia ją do tego osiągnięcie powszechnego wieku emerytalnego oraz fakt pozostawania w ubezpieczeniu emerytalnym przez okres ponad 30 miesięcy po nabyciu prawa do wcześniejszej emerytury nauczycielskiej. Emerytura nauczycielska jest jednak inną emeryturą niż ta, o której mowa w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Ta ostatnia przysługuje bowiem ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy osiągnęli powszechny wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz wykazali okres składkowy i nieskładkowy wynoszący odpowiednio co najmniej 20 lat i 25 lat. Przesłanki nabycia prawa do obu wymienionych emerytur są zatem odmienne. W orzecznictwie przyjmuje się możliwość kilkakrotnego uzyskiwania prawa do emerytury, gdy każdorazowo inne kryteria decydują o ziszczeniu się ryzyka emerytalnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2005 r., I UK 120/04 – OSNP 2005, nr 16, poz. 257 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2004 r., II UZ 13/04 – OSNP 2004, nr 23, poz. 409). Dla osób pobierających emeryturę przyznaną w związku z osiągnięciem obniżonego wieku emerytalnego lub bez względu na wiek, osiągnięcie powszechnego wieku emerytalnego i stażu ubezpieczeniowego, o jakich mowa w art. 27 ustawy emerytalnej, oznacza nabycie prawa do nowego, kolejnego świadczenia, obliczonego na podstawie art. 53 ust. 1 z uwzględnieniem ust. 3 i 4 tego artykułu. Oczywiście dotychczasowe uprawnienia emerytalne nie wygasają, ale spełnienie przesłanek do kolejnej emerytury nie upoważnia do przeliczenia wcześniej pobieranego świadczenia. Przeliczenie otrzymywanej już emerytury następuje na podstawie regulacji art. 109 i nast. ustawy emerytalnej. Przepis art. 53 tej ustawy nie ma tu zastosowania, ponieważ dotyczy on ustalania wysokości nowej, kolejnej emerytury, a nie przeliczenia emerytury dotychczas pobieranej. Należy podkreślić, że emeryci, których wysokość świadczenia została obliczona na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z art. 109 ust. 1 tej ustawy, mogą złożyć wniosek o ponowne ustalenie emerytury na zasadach określonych w art. 110-113 ustawy emerytalnej. Przepisy art. 53 ust. 3 i 4 ustawy emerytalnej, jak trafnie podniósł Sąd Okręgowy, odnoszą się jedynie do momentu ustalania prawa do emerytury, zaś przepisy art. 110-113 tej ustawy nie wskazują na odpowiednie stosowanie art. 53 ust. 3 i 4 przy zmianie wysokości świadczenia na wniosek emeryta złożony w trybie art. 109.

W sytuacji ubezpieczonej M. S., przyznanie emerytury na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela łączyło się z ustaleniem wysokości tej emerytury na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Osiągnięcie przez ubezpieczoną powszechnego wieku emerytalnego (60 lat) nie dawało już podstaw do zastosowania tego ostatniego przepisu przy obliczaniu emerytury przysługującej w związku z osiągnięciem tego wieku. Dla sposobu obliczenia tej emerytury decydujące znaczenie ma bowiem data urodzenia ubezpieczonej. Zastosowanie art. 53 ustawy emerytalnej, w tym możliwość przyjęcia nowej kwoty bazowej po wykazaniu 30 miesięcy podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym po nabyciu uprawnień do poprzedniego świadczenia, nie ma charakteru prostego przeliczenia dotychczas pobieranej emerytury, lecz dotyczy tylko osób, które po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego spełniają przesłanki do nabycia prawa do emerytury obliczonej

zgodnie z art. 53, czyli obliczonej według tzw. starych zasad. Wnioskodawczynie ze względu na wiek nie należy do kręgu takich osób. Wymaga podkreślenia, że zastosowanie art. 53 ustawy emerytalnej jest możliwe tylko w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego i spełnieniem przesłanek do nabycia emerytury w powszechnym wieku emerytalnym. Koniecznym warunkiem zastosowania reguły wynikającej z art. 53 ust. 4 ostatnio powołanej ustawy jest nabycie prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, ale tylko takiej emerytury, której sposób obliczenia przewiduje przepis art. 53 ustawy emerytalnej. Osoby urodzone – tak jak wnioskodawczynie – po 31 grudnia 1948 r., nie spełniają przesłanek do nabycia emerytury w powszechnym wieku emerytalnym obliczonej w oparciu o przepis art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Żaden przepis tej ustawy nie pozwala stosować do obliczenia emerytury nabytej w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego zasad wynikających z art. 53 ustawy emerytalnej, w sytuacji gdy ubezpieczona urodziła się w (...) r. Ze względu na datę urodzenia wnioskodawczynie nabyła prawo do emerytury w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego jedynie według nowych reguł wynikających z art. 24-26 ustawy emerytalnej.

W okolicznościach sprawy niniejszej brak było podstaw do przeliczenia emerytury nabytej na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także wcześniej emerytury nauczycielskiej nabytej na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela, według zasad określonych w art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej.

Zaskarżony wyrok odpowiada więc prawu, a apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.